

Oppdragsgiver: Porsgrunn kommune

Oppdragsnr.: 52505508 Dokumentnr.: 52505508-REG-S-304

Oppsummering av innspill - Grenland renseanlegg med transportsystem i Bamble (planID: 2025449)

Varsel om oppstart av reguleringsplan med planprogram for Grenland renseanlegg ble sendt ut til offentlige instanser, naboer og andre interessenter 24.02.2026 via Altinn. Det ble også publisert en avisannonse i Telemarksavisa, Porsgrunn Dagblad og Varden 26.02.2026.

Under er det gitt en oversikt og oppsummering over innspillene som har kommet inn til varsel om oppstart for detaljregulering for Grenland renseanlegg med transportsystem i Bamble (planID: 2025449).

Nr.	Innspill fra offentlige myndigheter	Dato	Kommentar
1	Bane NOR	07.04.2026	
2	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)	10.04.2026	
3	Fiskeridirektoratet	15.04.2026	
4	Forsvarsbygg	21.04.2026	
5	Lede	14.04.2026	
6	Mattilsynet	14.04.2026	
7	Miljørettet helsevern i Grenland	07.04.2026	
8	NVE	15.04.2026	
9	Nye Veier	10.04.2026	
10	Statens vegvesen	14.04.2026	
11	Statnett	25.03.2026	
12	Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	16.04.2026	
13	Telemarkskanalen	06.03.2026	
14	Telemark fylkeskommune	16.04.2026	
15	Miljørettet helsevern	07.04.2026	

Nr.	Innspill fra private, næringsaktører og velforeninger	Dato	Kommentar
16	Salendammen velforening	13.04.2026	
17	Arne Rudskjær	12.03.2026	
18	Kristian Amlie	17.04.2026	
19	Sverre Smemo	30.07.2026	

Innspill fra offentlige myndigheter

1 Bane NOR

Oppsummering av innspill	Forslagstillers kommentar
Bane NOR har vurdert planforslaget og konkluderer med at planområdet ikke berører jernbanens interesser. På grunnlag av dette har de ingen merknader til det varslede planarbeidet.	Merknaden tas til orientering.

2 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)

Oppsummering av innspill	Forslagstillers kommentar
• Brann- og redningsvesenets rolle: DSB anbefaler at det lokale brannvesenet involveres tidlig i planarbeidet, uavhengig av om det er DSB eller brannvesenet som er formell tilsynsmyndighet for de aktuelle anleggene. • DSBs kommentarer: ○ Biogassanlegg og storulykkeforskriften: Det må avklares om biogassanlegget faller inn under storulykkeforskriften, noe som avhenger av mengde og type kjemikalier. Dersom det gjør det, kreves samtykke fra DSB, og man må være oppmerksom på at slike anlegg kan medføre risiko som begrenser annen aktivitet i nærheten. ○ Eksisterende industri og gassrørledninger: Siden planområdet har etablerte storulykkevirksomheter, må det vurderes om renseanlegget påvirker sikkerheten ved disse, inkludert gassrørledninger i Frierfjorden som forbinder Herøya og Rafnes.	Uttalelsen tas til etterretning. Innspillet som er mottatt fra DSB er identisk for alle reguleringsplanene. Forholdet til nærliggende storulykkevirksomheter, eksisterende gassrørledninger og eventuell storulykkeproblematikk knyttet til slambehandling og biogassproduksjon skal vurderes i ROS-analysen. Det skal avklares om det planlagte anlegget omfattes av storulykkeforskriften og eventuelt utløser krav om samtykke fra DSB. Behovet for involvering av lokalt brann- og redningsvesen vurderes i det videre plan- og prosjekteringsarbeidet.

3 Fiskeridirektoratet

Oppsummering av innspill	Forslagstillers kommentar
Fiskeridirektoratet viser til registrerte fiskeplasser for passive og aktive redskaper i Langesundsfjorden og Brevikfjorden. Sjøledningen bør planlegges vest for registrerte reketrålfelt for å redusere konflikt med yrkesfisket. Planen skal konsekvensutredes med hensyn til fiskeriinteressene, og fiske skal inngå som en økosystemtjeneste. Lokalt eller regionalt fiskerlag bør involveres i det videre planarbeidet.	Uttalelsen tas til etterretning. Fiskeriinteressene og konsekvenser for bruk av aktive og passive fiskeredskaper skal inngå i konsekvensutredningen av traséalternativene. Sjøledningene vil berøre registrerte fiskeriområder og farleder, og trasé og teknisk løsning skal vurderes med sikte på å redusere konflikter og opprettholde muligheten for fiske. Det har vært dialog og med Fiskeridirektoratet og det lokale fiskerlaget i Bamble i medvirkningsprosessen. Innspillene skal inngå i det videre arbeidet med trasévalg og anleggsløsning. Innspillet følges opp i reguleringsbestemmelsene med eventuelle behov for avbøtende tiltak for legging av sjøledninger innenfor fiskeriområdene, slik at ledningene så langt som mulig ikke er til hinder for bruk av aktive fiskeredskaper.

4 Forsvarsbygg

Oppsummering av innspill	Forslagstillers kommentar
Forsvarsbygg kan ikke umiddelbart se at planarbeidet får konsekvenser for Forsvarets virksomhet, og har derfor ingen merknader på nåværende tidspunkt. De ønsker å følge den videre planprosessen.	Uttalelsen tas til orientering. Innspillet som er mottatt fra Forsvarsbygg er identisk for alle reguleringsplanene. Forsvarsbygg orienteres videre når planforslaget legges ut til offentlig ettersyn.

5 Lede

Oppsummering av innspill	Forslagstillers kommentar
1. Eksisterende elektriske anlegg Lede har regional- og distribusjonsnett innenfor planområdet. Planforslaget må ivareta drift, sikkerhet, nødvendig adkomst og muligheten for framtidig utvikling av anleggene. 2. Hensynssoner, byggeforbudsbelter og kabelanlegg Konsesjonsgitte regionalnettanlegg skal ikke reguleres som arealformål, men innarbeides som hensynssoner der dette er relevant. Traseer og byggeforbudsbelter for 132 kV-kraftledninger og høyspenningsluftledninger skal ivaretas.	Merknaden tas til følge. Innspillet som er mottatt fra Lede er identisk for alle reguleringsplanene. Det er gjennomført eget medvirkningsmøte med Lede om grensesnittet mellom transportsystemet og eksisterende kraftinfrastruktur. Møtet bekreftet at aktuelle traséer berører regional- og distribusjonsnett, herunder sjøkabler, landkabler og luftledninger. Varslet planområde vil bli vesentlig innskrenket når trasévalgene er nærmere avklart. Eksisterende kraftanlegg skal ivaretas i plankart, reguleringsbestemmelser og planleggingen av anleggsgjennomføringen. Relevante hensynssoner, byggeforbudsbelter, adkomstbehov og

Regionalnettkabler i Porsgrunn og øvrige høyspenningskabler må sikres tilkomst og uendret overdekning. Anbefalt avstand av hensyn til magnetfelt er ikke nødvendigvis sammenfallende med byggeforbudsbeltet.

3. Omlegging, kapasitet og kostnadsansvar

Omlegging av elektriske anlegg må meldes i god tid og kan få betydelige tekniske, tidsmessige og økonomiske konsekvenser. Erstatningsanlegg må ha minst tilsvarende kapasitet, og utkoblinger må tilpasses forsyningssikkerheten. Omlegging av anlegg over 24 kV krever endring av anleggskonsesjon. Tiltakshaver må som hovedregel dekke kostnader ved flytting, forsterkning og nyanlegg, og nødvendige arealer og rettigheter må sikres.

4. Effektbehov og nettstasjoner

Effektbehovet må avklares med Lede. Dersom det blir behov for nye nettstasjoner, skal nødvendige arealer, adkomst, byggegrenser og aktuelle bestemmelser innarbeides i reguleringsplanen. Kapasitet i nettet reserveres ikke før det foreligger konkret bestilling.

5. Kartrestriksjoner og videre dialog

Vedlagte nettkart kan bare brukes som internt planunderlag og må ikke offentliggjøres eller oversendes andre uten samtykke. Spenningsnivå skal ikke angis i plankartet, og høyspentkabler under bakken skal ikke tegnes inn. Lede anbefaler tidlig og løpende dialog om strømforsyning, nettkapasitet og nødvendige tiltak.

sikkerhetskrav skal innarbeides der dette er nødvendig. Kryssinger mellom avløpsledninger og kraftkabler skal avklares i dialog med Lede, med sikte på å ivareta driftssikkerhet og gjennomførbarhet. Sensitiv informasjon om kraftinfrastrukturen skal ikke eksponeres i offentlige plandokumenter.

Antatt effektbehov for renseanlegget er initiert til Lede. Effektbehov for renseanlegg og pumpestasjoner avklares i videre arbeidsmøter med Lede. Behov for netttiltak, nettstasjoner, arealer, rettigheter og eventuelle omlegginger skal følges opp i videre plan- og prosjekteringsarbeid. Det legges opp til nye arbeidsmøter med Lede når trasékorridorene og de tekniske løsningene er nærmere avklart.

6 Mattilsynet

Oppsummering av innspill	Forslagstillers kommentar
Mattilsynet har ingen vesentlige merknader til planprogrammet og vurderer at det gir et godt grunnlag for videre planlegging og konsekvensutredning. Det er positivt at planprogrammet legger til rette for en helhetlig og felles konsekvensutredning, og at sentrale tema som vannmiljø, forurensning og beredskap inngår. Slambehandling og biogass: Mattilsynet har ansvar for godkjenning av biogassanlegg. Regelverket for	Merknaden tas til følge. Innspillet som et mottatt fra Mattilsynet er identisk for alle reguleringsplanene. Slambehandling og biogass: Krav til godkjenning og relevant regelverk skal avklares i det videre plan- og prosjekteringsarbeidet. Behovet for dialog med Mattilsynet følges opp når løsning og omfang for slambehandling og biogassproduksjon er nærmere avklart. Drikkevann: Mulige hendelser som kan medføre forurensning av drikkevann i anleggs- eller

slambehandling og biogassproduksjon bør avklares i det videre plan- og prosjekteringsarbeidet, og tidlig dialog kan være hensiktsmessig. • Hensyn til drikkevann: Det må vurderes om uønskede hendelser i anleggs- eller driftsfasen kan medføre forurensning av drikkevann. Vannledninger må identifiseres og beskyttes mot skade, basert på oppdaterte ledningskart og oversikt over relevante sårbarheter. Dette forutsetter dialog med berørte vannverkseiere. • Hensyn til plantehele: Risiko for spredning av alvorlige planteskadegjørere og floghavre skal vurderes, særlig ved flytting av jordmasser og bruk av maskiner og utstyr i områder med tidligere eller nåværende jordbruksdrift. Nødvendige forebyggende tiltak må gjennomføres. Regelverket for plantehele må holdes atskilt fra regelverket for fremmede arter.	driftsfasen skal inngå i ROS-analysen. Berørte vannledninger og sårbarheter skal kartlegges, og nødvendige sikringstiltak avklares i dialog med vannverkseiere. • Plantehele: Risiko for spredning av alvorlige planteskadegjørere, floghavre og skadelige fremmede arter ved flytting og mellomagring av jordmasser samt bruk av maskiner og utstyr skal vurderes. Nødvendige forebyggende tiltak skal sikres i reguleringsbestemmelsene og følges opp ved planlegging og gjennomføring av anleggsarbeidene.
---	---

7 Miljørettet helsevern

Oppsummering av innspill	Forslagstillers kommentar
Miljørettet helsevern i Grenland har vurdert planinitiativ og forslag til planprogram for prosjektet. Det bemerkes at konsekvenser for befolkningens helse ikke skal utredes i konsekvensutredningen, men at folkehelsefaktorene støy og friluftsliv skal utredes. Vurderingen støttes og de ser ikke at det er behov for ytterligere utredning av helsekonsekvenser.	Uttalelsen tas til orientering. Innspillet som et mottatt fra Miljørettet helsevern er identisk for alle reguleringsplanene. Befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen skal ivaretas gjennom utredningene av støy, luftforurensning, friluftsliv, lukt og risiko.

8 Norges vassdrag- og energidirektorat (NVE)

Oppsummering av innspill	Forslagstillers kommentar
• Grunnforhold og kvikkleire: Tiltakene planlegges i områder med kvikkleire i sjø og på land. Områdestabiliteten skal vurderes etter NVEs veileder 1/2019. Tiltakene skal plasseres i tiltakskategori, og behovet for uavhengig kvalitetssikring skal avklares. • Flom: Det skal vurderes om tiltakene er utsatt for flomfare, og nødvendige utredninger skal gjennomføres. • Grunnvann: Det skal vurderes om tiltakene kan påvirke grunnvannet.	Merknaden tas til følge. Innspillet som et mottatt fra NVE er identisk for alle reguleringsplanene. • Grunnforhold og kvikkleire: Områdestabiliteten skal vurderes geoteknisk etter NVEs veileder 1/2019. Tiltakskategori og behov for uavhengig kvalitetssikring skal avklares. Nødvendige fare- og hensynssoner og risikoreduserende tiltak skal sikres i planen. • Flom: Flomfare og flomveier skal vurderes som del av ROS-analysen. Behov for hensynssoner

Vannressurslovens krav må følges, og ved mulig påvirkning anbefales overvåking av grunnvannsstand og grunnvannsstrømmer. • Energi: Renseanlegget vil inngå i et framtidig nasjonalt energinøytralitetsregnskap. Energiløsninger skal konkretiseres, herunder biogass, overskuddsvarme og andre lokale varme- og kjølekilder. Krav til kost–nytteanalyse og statlige planretningslinjer for klima og energi må følges. • Oppfølging i planprosessen: Planforslaget og relevante fagutredninger skal oversendes NVE ved offentlig ettersyn. Det skal framgå hvordan NVEs interesser er vurdert og ivarettatt. Naturfareutredninger skal meldes til NVE, og geotekniske grunnundersøkelser skal leveres til NGU via NADAG.	og tilhørende reguleringsbestemmelser skal avklares og sikres i planen. • Grunnvann: Det skal avklares om tunneler eller andre tiltak kan påvirke grunnvannet. Krav etter vannressursloven og behov for overvåking av grunnvannsstand og grunnvannsstrømmer skal vurderes. • Energi: Energiløsninger skal utredes og beskrives i planforslaget, herunder biogass, utnyttelse av overskuddsvarme og andre aktuelle lokale energiresurser. Behov for kost–nytteanalyse skal avklares. • Oppfølging i planprosessen: Planforslaget og relevante fagutredninger oversendes NVE ved offentlig ettersyn. Naturfareutredninger og geotekniske grunnundersøkelser meldes inn i samsvar med gjeldende krav.
---	--

9 Nye Veier

Oppsummering av innspill	Forslagstillers kommentar
Som forvalter av statens interesser i veiprosjekter har Nye Veier vurdert høringen, men har ingen merknader på nåværende tidspunkt.	Uttalelsen tas til orientering. Innspillet som et mottatt fra Nye Veier AS er identisk for alle reguleringsplanene.

10 Statens vegvesen

Oppsummering av innspill	Forslagstillers kommentar
• Rv. 36 og anleggsgjennomføring: Alternative traséer krysser eller ligger inntil rv. 36 ved Tollnes. Rv. 36 er nasjonal hovedveg, og langvarige trafikkavbrudd er uønsket. • Anleggs- og driftsfase: Planprogrammet bør tydeliggjøre at konsekvenser for trafikk, transport og veg skal vurderes særskilt for begge faser. • Andre planprosesser: Det vises til uttalelsen fra Statsbygg om Skien trafikkstasjon og varslet planarbeid for Lensmannsdalen. • Videre oppfølging: Uttalelsen er ikke uttømmende, og Statens vegvesen kan komme med ytterligere innspill ved offentlig ettersyn.	Merknaden tas til orientering. Innspillet som et mottatt fra SVV er identisk for alle reguleringsplanene. • Rv. 36 og anleggsgjennomføring: Planområdet og aktuelle traséer ved Tollnes skal avklares nærmere. Dersom tiltaket berører rv. 36, skal anleggsgjennomføringen planlegges i dialog med Statens vegvesen med sikte på å ivareta trafikkikkerhet og framkommelighet og begrense trafikkavbrudd. • Anleggs- og driftsfase: Planprogrammet er revidert slik at virkninger for trafikk, transport og veg skal vurderes særskilt for både anleggs- og driftsfasen. • Andre planprosesser: Forholdet til Skien trafikkstasjon og planarbeidet for Lensmannsdalen skal ivaretas og samordnes i den videre planleggingen.

	• Videre oppfølging: Statens vegvesen får planforslaget til uttalelse når det legges ut til offentlig ettersyn.
--	--

11 Statnett

Oppsummering av innspill	Forslagstillers kommentar
Borgestad kai og trasévalg: Det vises til møte 9. mars 2026. Statnett bekrefter at det ikke foreligger konflikt mellom planlagt mudring ved Borgestad kaihakk og etablering av avløpsledning i elva. De tre alternative traséene for ny ledning over Frierfjorden ble også gjennomgått. Alternativ 1.01c, som innebærer kryssing over industriområdet, er ikke lenger aktuelt.	Uttalelsen tas til orientering. Innspillet som et mottatt fra Statnett gjelder for Skien og Bamble reguleringsplanene. Det er gjennomført møte med Statnett om grensesnittet mellom transportsystemet og eksisterende og planlagt kraftinfrastruktur. Det er avklart at planlagt mudring ved Borgestad kaihakk ikke er i konflikt med etablering av avløpsledningen i elva. Alternativ 1.01c over industriområdet er ikke lenger aktuelt. Statnetts eksisterende anlegg og planlagte tiltak ved Skjerkøya, Herøya og i Frierfjorden skal ivaretas i det videre arbeidet med trasévalg og anleggsgjennomføring. Aktuelle kryssinger, sikkerhetsavstander og behov for samordning skal avklares i videre dialog med Statnett når traséene og tekniske løsninger er nærmere fastlagt.

12 Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Oppsummering av innspill	Forslagstillers kommentar
Konsekvensutredning og alternativer • Alternative lokaliseringer og løsninger for renseanlegg, transportsystem og utslippspunkt skal synliggjøres, sammenlignes og begrunnes i konsekvensutredningen. • Vurderingene skal omfatte miljømessige, tekniske og samfunnmessige konsekvenser, arealbehov og resipientkapasitet. • Det skal sikres tilstrekkelig areal for nitrogenrensing og framtidige rensekrav, herunder håndtering av mikroforurensninger. • Det bør synliggjøres hvorfor andre regulerte næringsarealer langs Frierfjorden ikke inngår, og hvilken betydning det har at tiltaket på Skjerkøya kan plasseres på allerede opparbeidede arealer.	Alternativvurderinger • Det har vært undersøkt mulig lokalisering for renseanlegg med mange ulike grunneiere langs vestsiden av Frierfjorden. Resultatet av undersøkelsene er at tomten på Skjerkøya er den beste tomten for lokalisering av renseanlegg. Tomten er allerede opparbeidet på et kote-nivå som er energibesparende for renseanlegget, samt at tomtens reguleringsformål allerede er regulert til næring, og anses derved mindre kontroversielt å endre til reguleringsformål for renseanlegg enn øvrige tomter som har vært undersøkt. Det anses derfor ikke være nødvendig å gjøre ytterligere alternativsvurderinger. Planprogrammet er derfor revidert slik at Skjerkøya er lokaliseringen for renseanlegget. Planarbeidet skal vurdere

Plassering på allerede nedbygde arealer anbefales. Nye utfyllinger i sjø bør unngås, og utfylling i sjø krever tillatelse etter forurensningsregelverket.	plassering og arealbehov innenfor planområdet på Skjerkøya. - Aktuelle traséprinsipper for transportsystemet skal inngå i konsekvensutredningen. For utslippspunkt skal omsøkt løsning i Frierfjorden vurderes opp mot et sammenligningsalternativ ytterst i Langesundsfjorden. - Det skal avsettes tilstrekkelig areal til å ivareta framtidige renskrav. Dette er lagt til grunn som et premiss for valg og plassering av tomt til rensanlegget. Fraråding av utfylling i sjø Merknaden tas til orientering. Gjeldende reguleringsplan for Skjerkøya åpner for utfylling i sjø og etablering av et større havneområde. Per nå er det ikke identifisert behov for et havneområde i samme utstrekning som følge av det planlagte rensanlegget med tilhørende kommunaltekniske anlegg. Dersom utfylling i sjø likevel blir aktuelt, skal behovet begrunnes, alternative løsninger vurderes og konsekvensene utredes. Nødvendig tillatelse etter forurensningsregelverket må innhentes.
Naturmangfold – nasjonale interesser - Registrerte naturtyper, truede arter, ask, alm, større og hule trær, fugleliv og verneområder må ivaretas. - Supplerende terrestrisk kartlegging må vurderes konkret. Marin og limnisk naturtypekartlegging forventes gjennomført etter gjeldende instruks. - Det må vurderes tilstrekkelig avstand til verdifulle naturtyper og verneområder, tidsbegrensninger for anleggsarbeid som kan forstyrre hekkende sjøfugl eller anadrom fisk, og tiltak for å redusere skade. Dersom naturverdier likevel går tapt eller forringes, må også kompenserende tiltak vurderes. - Frierfjorden er nasjonal laksefjord og Skienselva inngår i anadrom strekning. Tiltakets virkninger for anadrom fisk og deres funksjonsområder må utredes, og nødvendige avbøtende tiltak må vurderes.	Naturmangfold – nasjonale interesser - Merknaden tas til følge. Naturmangfold skal konsekvensutredes etter M-1941 med eksisterende kunnskap og supplerende kartlegging i relevante deler av influensområdet. For landarealer gjennomføres supplerende NiN-kartlegging der kunnskapsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig eller der tiltak kan berøre naturtyper og randsoner. - Marin og limnisk kartlegging gjennomføres etter gjeldende instruks. Utredningen skal omfatte arter, funksjonsområder, verneområder, buffersoner, forstyrrelser i anleggsfasen og nødvendige avbøtende tiltak. - Naturkvaliteter omfattet av rundskriv T-2/16 skal tillegges stor vekt. Eventuelle konflikter og avveininger mot tiltakets samfunnsnytte skal synliggjøres og begrunnes. - Konsekvensutredningen for vannmiljø og naturmangfold i vann skal vurdere tiltakets virkninger for anadrom fisk og deres funksjonsområder, med utgangspunkt i at Frierfjorden er nasjonal laksefjord og Skienselva er anadrom strekning. Vurderingen skal særlig

	omfatte virkninger i anleggsfasen og behov for avbøtende tiltak.
Vannmiljø, resipientkapasitet og miljømål - Berørte kyst- og elvevannforekomster har moderat økologisk og dårlig kjemisk tilstand. Tiltaket må ikke medføre forringelse eller gjøre det vanskeligere å nå miljømålene etter vannforskriften. - Konsekvenser for vannmiljøet skal utredes i både anleggs- og driftsfasen, herunder avrenning, oppvirvling, fysisk påvirkning og spredning av partikler, sedimenter og forurensning. - Samlet belastning og resipientkapasitet skal vurderes for hovedutløp og nødoverløp, herunder eksisterende utslipp, oksygenforhold og langsiktige virkninger. - Alternativer for utslippspunkt skal synliggjøres og begrunnes. Frierfjordens karakter som terskelfjord må inngå i vurderingen. - Både kjent og mulig forurensset sjøbunn skal vurderes. Sjøbunnen i Frierfjorden må i praksis behandles som potensielt forurensset. - Dersom tiltaket kan forringe miljøtilstanden eller vanskeliggjøre miljømålene, skal forholdet til vannforskriften § 12 vurderes. - Nødvendige tillatelser og myndighetsavklaringer etter vannressursloven, forskrift om fysiske tiltak i vassdrag og forurensningsregelverket må følges opp.	Vannmiljø, resipientkapasitet og miljømål - Merknaden tas til etterretning. Planprogrammet legger til grunn at konsekvensutredningen skal belyse virkninger for vannmiljøet i både anleggs- og driftsfasen, herunder avrenning, oppvirvling, fysisk påvirkning og spredning av partikler, sedimenter og forurensning. Samlet belastning og resipientforhold skal vurderes for hovedutløp og nødoverløp, herunder eksisterende utslipp, oksygenforhold, driftsavvik og virkninger av utslipp i driftsfasen. - Berørte vannforekomsters økologiske og kjemiske tilstand skal legges til grunn. Tiltaket skal vurderes opp mot miljømålene etter vannforskriften, herunder risiko for forringelse eller at miljømålene vanskeliggjøres. Dersom dette kan oppstå, skal forholdet til vannforskriften § 12 vurderes. - Omsøkt utslippspunkt (utslippssøknad til Statsforvalter) i Frierfjorden skal vurderes opp mot et sammenligningsalternativ ytterst i Langesundsfjorden. Alternativene og valg av utslippsløsning skal synliggjøres og begrunnes, og Frierfjordens karakter som terskelfjord skal inngå i vurderingen. Dette er også omtalt under alternativvurderinger. - Både kjent og mulig forurensset sjøbunn skal vurderes der tiltak kan medføre inngrep eller spredningsrisiko. Statsforvalterens presisering om at sjøbunnen i Frierfjorden skal vurderes som potensielt forurensset, legges til grunn for det videre utredningsarbeidet. - Nødvendige tillatelser og myndighetsavklaringer etter vannressursloven, forskrift om fysiske tiltak i vassdrag og forurensningsregelverket skal følges opp i det videre planarbeidet.
Forurensset grunn – nasjonal interesse - Både registrert forurensset grunn og begrunnet mistanke om forurensning skal vurderes, særlig i eksisterende og tidligere industriområder. - Det skal redegjøres for hvordan grunnforurensning er vurdert og hvilken betydning dette har for utredningsbehovet. - Ved ny arealbruk eller terrenginngrep i forurensset grunn skal behov for miljøtekniske	Forurensset grunn Merknaden tas til følge. Planprogrammet er revidert slik at forurensset grunn inngår som eget tema i konsekvensutredningen. Utredningen skal omfatte både registrert forurensset grunn og begrunnet mistanke om forurensning. Det skal gjennomføres supplerende miljøtekniske undersøkelser innenfor tomta for renseanlegget og på aktuelle strekninger langs ledningstraseene og ved landtak der det er

undersøkelser, risikovurdering, tiltaksplan, hensynssoner og bestemmelser avklares i samsvar med forurensningsforskriften kapittel 2.	registrert eller grunn til å mistenke forurensning. Resultatene skal danne grunnlag for risikovurdering og avklaring av behov for tiltaksplan, hensynssoner og reguleringsbestemmelser.
Samfunnssikkerhet - ROS-analysen skal inneholde konkrete og kildebaserte vurderinger av relevante risiko- og sårbarhetsforhold. Funn, hensynssoner og nødvendige risikoreduserende tiltak skal innarbeides i planforslaget og kan ikke skyves til byggesaken. - Det må vurderes om planforslaget påvirker sikkerheten ved nærliggende storulykkevirksomheter, og om renseanlegget med slambehandling og biogassproduksjon omfattes av storulykkeforskriften. - Kvikkleire, grunnforhold og områdestabilitet, flomveier, flom, skred, forurensset grunn og sjøbunn, stormflo og havnivåstigning skal inngå i ROS-analysen. - Det må dokumenteres at renseanlegget og tilhørende ledningsnett kan fungere etter hensikten ved framtidige høye vannstander. - Planarbeidet må ivareta tilgjengeligheten til samfunnskritisk infrastruktur og ikke skape utilsiktede begrensninger for denne.	Samfunnssikkerhet - Merknaden tas til følge. Planprogrammet er revidert og presiserer at ROS-analysen skal omfatte relevante risiko- og sårbarhetsforhold i både anleggs- og driftsfasen. Dette omfatter blant annet forurensset grunn og sjøbunn, nærliggende storulykkevirksomheter, eventuell storulykkeproblematikk knyttet til slambehandling og biogassproduksjon, kvikkleire og grunnforhold, flom, skred, stormflo og havnivåstigning. - Det skal dokumenteres at renseanlegget og tilhørende ledningsnett kan fungere etter hensikten ved framtidige forhøyede vannstander. Behov for geotekniske vurderinger, fare- og hensynssoner og risikoreduserende tiltak skal avklares og, der det er nødvendig, sikres i plankart og reguleringsbestemmelser. - Planarbeidet skal også vurdere om tiltaket kan påvirke tilgjengeligheten til samfunnskritisk infrastruktur, og sikre at anleggsarbeidet ikke medfører utilsiktede begrensninger for denne.
Klima, energi og klimatilpasning - Planbeskrivelsen og saksframlegget skal vise hvordan nasjonale hensyn til klimagassreduksjon, klimatilpasning og energi er ivarettatt. - Klimagassutredningen etter M-1941 skal belyse både utslipp og opptak, herunder arealbruksendringer og konsekvenser av alternative arealer og løsninger. - Nedbygging av karbonrike arealer skal søkes unngått. Skog med høy og svært høy bonitet skal vurderes som en nasjonal klimainteresse. - NIBIOs kartbaserte klimagasskalkulator skal benyttes der den er relevant. - Muligheten for produksjon av fornybar energi, energieffektive løsninger og utnyttelse av lokale varme- og kjølekilder, herunder overskuddsvarme, skal vurderes. - Klimatilpasningen skal omfatte framtidige virkninger av overvann, flom, erosjon og skred.	Klima, energi og klimatilpasning - Klimagassutslipp skal konsekvensutredes etter M-1941. Utredningen skal belyse både utslipp og opptak, herunder virkninger av arealbruksendringer. Presiseringene om karbonrike arealer, skog med høy og svært høy bonitet, alternative løsninger og bruk av NIBIOs kartbaserte klimagasskalkulator legges til grunn for det videre utredningsarbeidet. - Planprogrammet er revidert med en tydeligere omtale av energibruk og ressursutnyttelse. Planarbeidet skal vurdere energieffektiv drift, biogass, overskuddsvarme og andre aktuelle former for energigjenvinning. - Planprogrammet er revidert og presiserer at stormflo, havnivåstigning, flom og skred skal vurderes. Statsforvalterens presiseringer om overvann, flomveier, erosjon, grønne områder, intakt natur og naturbaserte løsninger legges til grunn for det videre planarbeidet. Nødvendig

Betydningen av grønne områder og intakt natur skal vektlegges, og naturbaserte løsninger skal vurderes. Planen skal sikre tilstrekkelig overvannshåndtering gjennom infiltrasjon, fordrøyning og/eller sammenhengende flomveier til resipient.	overvannshåndtering skal avklares og sikres i planen. Planbeskrivelsen skal redegjøre for hvordan hensyn til klimagassreduksjon, klimatilpasning og energi er ivarettatt.
Landbruk og massehåndtering - Planområdet omfatter dyrka og dyrkbar jord med svært god jordkvalitet. Omdisponering skal unngås og eventuelle beslag begrenses til et absolutt minimum. - Konsekvenser for dyrka og dyrkbar jord skal inngå i vurderingen av trasévalg. Permanente og midlertidige beslag, jordbruksarealenes verdi og behov for buffersoner skal synliggjøres. - Bruk av jordbruksarealer til rigg og anlegg bør unngås. Dersom slik bruk ikke kan unngås, skal arealet begrenses, landbrukskontoret involveres og arealene tilbakeføres til produksjonsdyktig stand. - Matjord skal håndteres og mellomlagres slik at produksjonsevnen opprettholdes, og forurensning, jordpakking og andre skader forebygges. - Muligheten for å samordne anleggsarbeidene med rassikringstiltakene i Lensmannsdalen bør vurderes for å redusere samlet belastning på dyrka jord. - Ved permanent omdisponering skal arealomfang og jordverdi dokumenteres, det skal begrunnes hvorfor jordvernet eventuelt må vike, og matjordplan skal følge planforslaget og sikres i reguleringsbestemmelsene. - Det bør utarbeides en helhetlig massehåndteringsplan som omfatter massebalanse, reduksjon, ombruk og gjenvinning, samt arealer for håndtering, mellomlagring og transport. - Massehåndteringen skal ivareta forurensning og hindre spredning av skadelige fremmede organismer.	Landbruk - Planprogrammet er revidert slik at konsekvenser for dyrka og dyrkbar jord skal vurderes for både permanente og midlertidige beslag. Endelig arealbeslag, berørte jordbruksarealers verdi og behov for buffersoner skal synliggjøres når traséene er avklart. - Planområdet vil bli vesentlig innskrenket sammenlignet med området som ble varslet ved planoppstart. Mellom Tollnes og Kverndalen legges det til grunn at traséen i hovedsak skal følge eksisterende avløpsledninger. Dette forventes å redusere omfanget av midlertidige beslag av dyrka og dyrkbar jord i Skien og Porsgrunn. Endelig arealbeslag skal synliggjøres når trasé og behov for rigg- og anleggsområder er nærmere avklart. - Bruk av jordbruksarealer til rigg og anlegg skal så langt som mulig unngås. Dersom arealene berøres midlertidig, skal inngrepene begrenses, matjorda håndteres slik at produksjonsevnen opprettholdes, og arealene tilbakeføres til produksjonsdyktig stand. - Ved permanent omdisponering skal arealomfang og jordverdi dokumenteres, det skal begrunnes hvorfor jordvernet eventuelt må vike, og matjordplan skal følge planforslaget og sikres i reguleringsbestemmelsene. Massehåndtering - Massehåndtering var allerede omtalt som et eget tema i første versjon av planprogrammet. Vurderingene skal på overordnet nivå omfatte masseoverskudd, reduksjon, ombruk og gjenvinning, arealbehov, mellomlagring, transport, forurensning og fremmede arter. - Behovet for en mer detaljert massehåndteringsplan avklares i senere prosjekterings- og anleggsfase.

Øvrige temaer	Øvrige temaer
• Strandsone og Oslofjordplanen: Hensynene i 100-metersbeltet og statlige planretningslinjer for strandsonen skal vurderes og avveies mot tiltaket. Planarbeidet bør også redegjøre for hvordan relevante mål og tiltak i Oslofjordplanen følges opp, særlig vern av bløtbunnsområder og viktige naturforekomster i sjø. • Støy og luftkvalitet: Støy skal vurderes for både anleggs- og driftsfasen etter T-1442. Luftkvalitet skal vurderes etter T-1520, herunder støv i anleggs- og driftsfasen og mulige samvirkninger mellom støy og luftforurensning. • Lysforurensning: Planen bør vurdere hvordan lysforurensning skal ivaretas ut fra renseanleggets plassering og nærhet til boligbebyggelse, friluftsområder og sårbare naturverdier. • Barn og unge: Arealer og anlegg som skal brukes av barn og unge, skal sikres mot forurensning, støy, trafikkfare og annen helsefare. • Friluftsliv: Viktige og svært viktige friluftslivsområder, ferdselsårer og tilgang til sjø, vassdrag og områder utenfor planområdet skal ivaretas. Faktisk bruk og virkninger i anleggsfasen må vurderes. Statsforvalteren viser til veileder M-3133, som erstatter M98. • Landskap: Landskapsvirkninger skal utredes og synliggjøres med relevante illustrasjoner. Løsninger som i størst mulig grad opprettholder landskapskvalitetene skal tilstrebes. • Prosess og myndighetsavklaringer: Tiltak i vassdrag, fjerning av kantvegetasjon og utfylling i sjø kan kreve særskilte tillatelser etter annet regelverk.	• Strandsone og Oslofjordplanen: Hensynene i 100-metersbeltet, statlige planretningslinjer for strandsonen og relevante mål i Oslofjordplanen skal inngå i planbeskrivelsen og avveilingen av løsninger. • Støy: Støy skal konsekvensutredes etter M-1941 for både anleggs- og driftsfasen. Det skal utarbeides støysonekart etter T-1442/2021 og beregnes hvor mange bygninger med støyfølsom bruk som ligger i gul og rød støysone. Behov for avbøtende tiltak skal vurderes på overordnet nivå. • Luftforurensning: Luftforurensning skal konsekvensutredes etter M-1941 og T-1520. Utredningen skal omfatte utslipp fra renseanlegget og tilhørende tekniske anlegg, anleggsarbeid og transport. Behov for modellering skal vurderes ut fra tiltakets omfang, lokalisering, utslippskilder og forventede påvirkning. • Lysforurensning: Det legges ikke opp til en egen utredning, ettersom renseanlegget planlegges i et etablert industriområde med avstand til boligbebyggelse. Hensynet til nærliggende naturverdier og boliger skal ivaretas ved prosjektering av utendørsbelysningen. Behov for tilpasninger og føringer i reguleringsbestemmelsene, blant annet om plassering, skjerming og orientering av belysningen, skal vurderes i det videre planarbeidet. • Barn og unge: Hensynet til sikkerhet og helse skal ivaretas der tiltaket kan berøre arealer eller anlegg som brukes av barn og unge. • Friluftsliv: Friluftsliv skal konsekvensutredes etter M-1941. Utredningen skal vurdere faktisk bruk, tilgjengelighet og virkninger for viktige friluftslivsområder og ferdselsårer, særlig i anleggsfasen. Planprogrammet er revidert med oppdatert metodehenvisning til M-3133. • Landskap og arkitektonisk utforming: Planprogrammet er revidert og presiserer at arkitektonisk og estetisk utforming, uttrykk og kvalitet skal utredes som et eget tema i planarbeidet. Utredningen skal omfatte visuell utforming og tilpasning av renseanlegg, pumpestasjoner og andre tekniske anlegg til landskapet og omgivelsene. Landskapsvirkningene skal synliggjøres med

	relevante illustrasjoner, og behov for tilpasning og avbøtende tiltak skal vurderes. • Prosess og myndighetsavklaringer: Nødvendige tillatelser og avklaringer etter annet regelverk skal følges opp med relevante myndigheter i det videre planarbeidet.
--	---

13 Telemarkskanalen

Oppsummering av innspill	Forslagstillers kommentar
Påvirkning på drift og seilingsforhold: Telemarkskanalen FKF (TK) påpeker at etableringen av de planlagte kloakkledningene kan ha betydning for både driften og seilingsforholdene i kanalen. På grunn av dette ønsker TK å innhente uttalelser fra de fire rederiene som driver nyttrafikk i vannveien for å vurdere konsekvensene for deres aktivitet.	Påvirkning på drift og seilingsforhold: Uttalelsen tas til etterretning og følges opp i det videre planarbeidet. Mulige virkninger for seilingsleden, kanaldriften og nyttrafikken skal vurderes. Telemarkskanalen FKF inviteres til møte, der foreløpige traséer fra forprosjektet gjennomgås.
Behov for teknisk dokumentasjon og traséavklaring: For at TK skal kunne foreta en forsvarlig vurdering av prosjektet, ber de om å få oversendt teknisk underlag. Dette inkluderer: • Oversiktskart som viser ledningens plassering i forhold til selve seilingsleden. • Plan- og profiltegninger av ledningstraséen slik den er planlagt i vannet. • Nøyaktige opplysninger om ledningens dybde og avstand til bunnen i kanalen.	Behov for teknisk dokumentasjon og traséavklaring: Det foreligger foreløpige ledningstraséer fra forprosjektet, men ikke tilstrekkelig detaljgrunnlag for å oversende endelige plan- og profiltegninger eller nøyaktige opplysninger om ledningsdybde og avstand til bunnen. Telemarkskanalen FKF følges opp i det videre planarbeidet når traséene og de tekniske løsningene er nærmere avklart.
• Metodevalg og anleggsgjennomføring: TK etterspør en beskrivelse av hvilken metode som skal benyttes for etablering (f.eks. graving, boring eller senking). De understreker behovet for en konkret fremdriftsplan, da dette er kritisk informasjon for å kunne koordinere arbeidet med kanalens ordinære drift.	Metodevalg og anleggsgjennomføring: Etableringsmetode er ikke avklart på nåværende stadium. Dette utarbeides i senere prosjekteringsfaser og følges opp i dialog med Telemarkskanalen FKF for å begrense konflikter med kanalens drift.
• Sikkerhet og midlertidige tiltak: Det bes om en beskrivelse av eventuelle midlertidige inngrep i kanal, farled eller konstruksjoner i nærheten. Videre ber de om en risikovurdering (ROS) knyttet til anleggsarbeid i eller ved en trafikkert vannvei.	Sikkerhet og midlertidige tiltak: Eventuelle midlertidige inngrep i kanal, farled eller nærliggende konstruksjoner skal avklares i den videre prosjekteringen. Risiko knyttet til anleggsarbeid i eller ved den trafikkerte vannveien skal inngå i ROS-analysen, og nødvendige sikkerhets- og avbøtende tiltak skal vurderes.
• Høringsstatus og videre dialog: Telemarkskanalen FKF ber om å bli registrert som høringspart i den videre planprosessen. De ber også om å få oppgitt en kontaktperson for prosjektet samt	Høringsstatus og videre dialog: Telemarkskanalen FKF registreres som høringspart og får planforslaget til uttalelse ved offentlig ettersyn. Det legges opp til videre dialog og møte når

informasjon om hvilke tillatelser eller avklaringer som allerede foreligger med andre offentlige myndigheter.	traséene og det tekniske grunnlaget er nærmere avklart.
---	---

14 Telemark fylkeskommune

Oppsummering av innspill	Forslagstillers kommentar
Oppdatering av regionale føringer og planfaglige forhold - Planprogrammet må oppdateres med Telemarksplanen som regional planstrategi, Regional vannforvaltningsplan for Vestfold og Telemark vannregion 2022–2027, ATP Grenland og Regional plan for klima og energi for Telemark 2019–2026. - Det bes om henvisning til dato for politiske vedtak om valg av alternativ. - Planen omfatter flere vertikalnivåer. Dette må framgå tydelig av planbeskrivelse, plankart og bestemmelser, og konsekvenser for gjeldende reguleringsplaner må avklares.	Oppdatering av regionale føringer og planfaglige forhold Merknaden tas til følge. - Planprogrammet er oppdatert med Telemarksplanen, gjeldende regional vannforvaltningsplan, ATP Grenland og Regional plan for klima og energi for Telemark 2019–2026. - Fylkeskommunens anmodning om henvisning til datoene for de politiske vedtakene om konseptvalg tas til etterretning og følges opp i planbeskrivelsen. - Vertikalnivåer og forholdet til gjeldende reguleringsplaner avklares i planforslaget.
Kartlegging av friluftsliv på vann Fylkeskommunen ber om at friluftsliv på elv og fjord (småbåttrafikk) kartlegges utover det som finnes i nasjonale databaser. Dette begrunnes med at anleggsfasen kan ha betydelig påvirkning på rekreasjonstrafikken på vannet.	Kartlegging av friluftsliv på vann Planprogrammet er revidert slik at kartleggingen av friluftsliv også skal omfatte faktisk bruk av elv og fjord, herunder småbåttrafikk, utover det som framgår av tilgjengelige databaser. Virkninger i anleggsfasen skal inngå i konsekvensutredningen.
Medvirkning Avsnittet om medvirkning er noe generelt. Vi ber om at medvirkningsprosessen i planprogrammet konkretiseres med hvordan og på hvilket tidspunkt i planprosessen de ulike berørte aktørene skal involveres.	Medvirkning Planprogrammet er revidert med en mer konkret beskrivelse av medvirkningen. Berørte myndigheter, virksomheter, organisasjoner og interessegrupper involveres etter behov gjennom høring, møter og særskilte medvirkningsaktiviteter.
Fremdriftsplanen Bør suppleres med milepæler for konkret samhandling i medvirkningsprosessen, for eksempel med møter med lokalutvalg eller andre lag og organisasjoner i lokalmiljøet. Politisk behandling for å fastsette planprogrammet bør også vises i fremdriftsplanen.	Fremdriftsplanen Fylkeskommunens innspill tas til følge. Fremdriftsplanen er revidert og viser planlagt politisk behandling og fastsetting av planprogrammet i august–september 2026, samt forventet levering av planforslaget til behandling mot slutten av første kvartal eller begynnelsen av andre kvartal 2027. Fremdriftsplanen er overordnet, og konkret

	samhandling med berørte aktører gjennomføres etter behov og tilpasses framdriften i plan- og utredningsarbeidet.
Næring Selv om dette i seg selv ikke er en næringsretta plan, så bør det utredes om det kan tilrettelegges for sirkulære løsninger. Flere av avfallskategoriene fra prosjektet kan være interessante for næringsvirksomhet. For å sikre at sirkulærøkonomiske muligheter ivaretas, bør en utarbeide areal- og planbestemmelser som skaper, tilrettelegger og sikrer dem.	Næring Muligheter for sirkulære løsninger og ressursutnyttelse, herunder biogass og overskuddsvarme, skal vurderes i planarbeidet. Eventuelle behov for tilrettelegging i planforslaget vurderes når aktuelle løsninger er nærmere konkretisert.
Klima og energi • Prosjektet forventes å ha lavt klimafotavtrykk i utbygging og drift. Sirkulære løsninger, overskuddsvarme og andre energieffektive og ressurseffektive løsninger bør utredes. • Det bør redegjøres for dagens klimagassutslipp og forurensning fra rense- og slambehandlingsanleggene som prosjektet skal erstatte, samt for prosjektets samfunnsnytte. • Klimaprofil Telemark og NIBIOs klimagasskalkulator anbefales benyttet. UFF-prinsippene – unngå, flytte og forbedre – skal vurderes. • Det anbefales å vurdere krav til miljøsertifiserte leverandører, lavt klimafotavtrykk og fossilfrie, utslippsfrie og avfallsfrie bygge- og anleggsplasser.	Klima og energi: • Klimagassutslipp skal konsekvensutredes etter M-1941. Utredningen skal belyse utslipp og opptak, arealbruksendringer, anleggs- og driftsfase samt aktuelle tiltak for energieffektivitet og ressursutnyttelse. • NIBIOs klimagasskalkulator benyttes der den er relevant. Prosjektets samfunnsnytte og bidrag til reduserte utslipp og belastning fra eksisterende anlegg skal beskrives • Klimaprofil Telemark legges til grunn for vurderingene av klimatilpasning. UFF-prinsippene skal inngå i vurderingen av løsninger og tiltak for å redusere klimagassutslipp. Fylkeskommunens anbefalinger om miljøkrav til leverandører og bygge- og anleggsfasen vurderes i den videre planleggingen og gjennomføringen.
Vannressursforvaltning • Konsekvensutredningen skal synliggjøre om tiltaket kan forringe vannforekomster eller vanskeliggjøre miljømålene etter vannforskriften. • Sårbare kvalitetselementer, undersøkte forhold og eventuelle avgrensninger i kunnskapsgrunnlaget skal framgå. Nødvendige tiltak for å hindre forringelse skal beskrives og sikres i videre planlegging.	Vannressursforvaltning • Konsekvensutredningen skal vurdere tiltaket opp mot miljømålene etter vannforskriften. • Berørte vannforekomster, sårbare kvalitetselementer, risiko for forringelse og nødvendige avbøtende tiltak skal framgå og følges opp i planen. Dersom enkelte kvalitetselementer eller vannforekomster ikke undersøkes nærmere, skal dette begrunnes.
Hensyn til kulturminner og kulturmiljø • I henhold til kulturminneloven § 9 skal det gjennomføres arkeologisk registrering før fylkeskommunen kan gi endelig uttalelse til planforslaget. På land er det i første rekke	Hensyn til kulturminner og kulturmiljø: • Varslet planområde er innskrenket, og traséen mellom Tollnes og Kverndalen legges i hovedsak langs eksisterende ledningsnett. Behovet for arkeologiske registreringer på land

aktuelt med overflaterregistrering og prøvestikk med spade på utvalgte steder på eiendommene gbnr. 13/6, 15/9, 15/22 og 15/62. Registreringen bør gjennomføres i god tid før offentlig ettersyn. - Siden store deler av reguleringsplanen kommer inn under Norsk Maritimt Museum sitt ansvarsområde, er saken oversendt for vurdering. I en post datert 6.3.2026 uttaler museet: «Norsk maritimt museum varsler med dette at det i forbindelse med KU og senere detaljplaner for dette prosjektet må gjennomføres registreringer av kulturminner under vann. Det er høyt potensial for at det finnes hittil ikke registrerte kulturminner i den 6 ledningstraseen som blir valgt. Innenfor plangrensen for dette prosjektet er det allerede registrert 115 kulturminnelokaliteter under vann, av disse ligger 54 lokaliteter i Skien / Porsgrunnselva. Vi anbefaler at utredningsteam a kulturminner under vann settes på dagsorden på et tidlig tidspunkt i planprosessen.» - Norsk Maritimt Museum har vært i direkte kontakt med tiltakshaver/konsulent for å diskutere fremgangsmåten for de arkeologiske registreringene som skal gjøres under vann. Kulturmiljø og kulturminner: Planområdet i Bamble kommune ligger delvis innenfor KUL K220 Stathelle, et nasjonalt viktige kulturmiljø. Hensynssoner og dispensasjon: Fredede kulturminner må sikres med hensynssoner (H730) og nødvendige buffersoner (H570) i plankartet. Dersom konflikt ikke kan unngås, må det søkes dispensasjon begrunnet i vesentlige samfunnsmessige hensyn, noe som normalt vil utløse krav om full arkeologisk utgravning bekostet av tiltakshaver. Den geografiske avgrensingen av hensynssone c skal skje i samråd med Telemark fylkeskommune. Vi ber om at tiltakshaver/plankontor/planmyndighet tar kontakt med oss for å avklare utstrekning i god tid før planen legges ut til offentlig ettersyn.	avklares nærmere i dialog med Telemark fylkeskommune når endelig planavgrensning og arealbehov er fastlagt. - Registreringer under vann planlegges i samråd med Norsk Maritimt Museum. Resultatene skal inngå i konsekvensutredningen og legges til grunn for planforslaget. Kulturmiljø og kulturminner: Forholdet til KUL K220 Stathelle skal vurderes ut fra endelig planavgrensning og tiltakets influensområde. Eventuelle inngrep eller tiltak innenfor kulturmiljøet skal utredes i konsekvensutredningen og tilpasses slik at kulturmiljøverdiene ivaretas. Kjente og eventuelle nye kulturminner som kan bli berørt, skal inngå i konsekvensutredningen, og behov for konfliktreduserende tiltak skal vurderes. Hensynssoner og dispensasjon: Automatisk fredede kulturminner som skal bevares, sikres med nødvendige hensynssoner, buffersoner og bestemmelser i samråd med Telemark fylkeskommune. Dersom konflikt ikke kan unngås, følges dispensasjonsspørsmålet opp etter kulturminneloven.
Samferdsel Dersom Asdalstrand-alternativet velges, må det sørlige krysset Asdalstrand/Herreveien inngå i utredningene og planarbeidet. Behov for utbedring skal vurderes med hensyn til	Samferdsel Asdalstrand-alternativet inngår ikke i denne planprosessen. Krysset Asdalstrand/Herreveien er derfor ikke aktuelt for valgt lokalisering av tomt.

Oppdragsgiver: Porsgrunn kommune

Oppdragsnr.: 52505508 Dokumentnr.: 52505508-REG-S-304

trafikkavvikling, trafiksikkerhet og framtidig trafikk fra Asdalstrand industriområde. • Det vises til veglovens byggegrense på 50 meter mot fylkesvei 353 Herreveien.	• Byggegrensen mot fv. 353 Herreveien skal ivaretas der planområdet berører fylkesveien.
---	--

15 Miljørettet helsevern i Grenland

Oppsummering av innspill	Forslagstillers kommentar
Vurdering av helsekonsekvenser: De støtter vurderingen om at folkehelsefaktorene støy og friluftsliv utredes, og ser ikke behov for ytterligere utredning av helsekonsekvenser for befolkningen utover dette.	Uttalelsen tas til orientering. Innspillet som et mottatt fra Miljørettet helsevern er identisk for alle reguleringsplanene. Befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen skal ivaretas gjennom utredningene av støy, luftforurensning, friluftsliv, lukt og risiko.

Innspill fra private, næringsaktører og velforeninger

16 Salendammen velforening

Oppsummering av innspill	Forslagstillers kommentar
Salendammen velforening, som representerer mange av naboene til dagens renseanlegg, uttrykker støtte til planene om flytting av anlegget, men ber om at gjennomføringen skjer med størst mulig hensyn til nærmiljøet. Velforeningen fremhever særlig behovet for tiltak som begrenser lukt under anleggsarbeidet, herunder bruk av luktreducerende teknologier ved tømning og massehåndtering, tildekking og rask behandling av luktutsatte prosesser, samt at særlig luktintensive arbeider så langt som mulig legges til normal arbeidstid. Det bes også om støyreducerende tiltak og tydelige arbeidstider, varsling ved særlig støyende aktiviteter, løpende informasjon om fremdrift og etablering av et kontaktpunkt for naboer. Videre understrekes behovet for effektiv framdrift for å redusere perioden med midlertidige ulemper.	Merknaden tas til etterretning og følges opp i den videre planleggingen av anleggsfasen.

17 Arne Rudskjær

Oppsummering av innspill	Forslagstillers kommentar
Innspillet uttrykker sterk generell motstand mot planarbeidet og gir uttrykk for bekymring for at tiltaket vil kunne få negative økonomiske konsekvenser for berørte. Det stilles samtidig spørsmål ved miljøbegrunnelsen for tiltaket, og innsender gir uttrykk for manglende tillit til at planarbeidet vil bidra positivt i et miljøperspektiv.	Innspillet tas til orientering. Nytt transportsystem og renseanlegg i Grenland etableres som følger av skjerpede krav til kommunale renseanlegg i nedbørsfeltet til Oslofjorden. Dette kommer også fra både nasjonale miljømål samt EUs reviderte avløpsdirektiv fra 2024, som skjerper kravene til nitrogen- og fosforfjerning. Tiltaket er nødvendig for å sikre at kommunene etterfølger kravene fra overordnede myndigheter.

18 Kristian Amlie

Oppsummering av innspill	Forslagstillers kommentar
Amlie viser til langvarige observasjoner av miljøforholdene i Langesundsfjorden og beskriver en opplevd negativ utvikling i vannkvalitet og marint biologisk mangfold over flere tiår. Det pekes blant annet på redusert forekomst av fisk og krepsdyr i strandsonen, samt varierende badevannskvalitet og siktforhold. Innspillgiver uttrykker bekymring for	Merknaden tas til etterretning. Planprogrammet legger til grunn at konsekvensutredningen skal belyse virkninger for vannmiljøet i både anleggs- og driftsfasen, herunder avrenning, oppvirkning, fysisk påvirkning og spredning av partikler, sedimenter og forurensning.

Oppdragsgiver: Porsgrunn kommune

Oppdragsnr.: 52505508 Dokumentnr.: 52505508-REG-S-304

påvirkning fra eksisterende utslipp til fjordsystemet og understreker viktigheten av at det nye renseanlegget bidrar til forbedret vannkvalitet og redusert miljøbelastning. Videre stilles det spørsmål ved den foreslåtte løsningen for håndtering av slam og utslipp av rensset avløpsvann. Innspillgiver mener at strømforhold og skipstrafikk kan medføre risiko for spredning av forurensning fra de planlagte utslippsområdene. Det foreslås derfor at utslippsledningen for rensset vann føres lenger ut mot dypere vann og sterkere havstrømmer utenfor Langesundsområdet, slik at eventuelle konsekvenser for fjordmiljøet reduseres.	Samlet belastning og resipientforhold skal vurderes.
---	---

19 Sverre Smemo

Oppsummering av innspill	Forslagstillers kommentar
Innspillstiller er skeptisk til etablering av ny avløpsinfrastruktur i området og viser til bekymringer knyttet til lekkasjer, påvirkning på sjømiljø, båtliv, fiske, rekreasjon og bokvalitet. Det påpekes at eksisterende pumpestasjon ved Tostrups vei 11A allerede medfører sjenerende luktproblemer. Dersom ny avløpsledning skal etableres, vurderes en trasé under broen som mest akseptabel, forutsatt at eksisterende pumpestasjon fjernes. Det bes om at hensynet til lokalmiljø, rekreasjonsverdier og områdets attraktivitet tillegges stor vekt i det videre planarbeidet.	Transportsystemet til nytt renseanlegg er planlagt etablert i sjø. Endelig trasé for sjøledningene er ikke avklart og vil bli utredet som en del av planprosessen. Det er på nåværende tidspunkt ikke avklart om tiltak ved eksisterende pumpestasjon vil være nødvendig. Dette vil bli vurdert nærmere i planprosessen. Luktforhold vil også utredes, og eventuelle konsekvenser samt behov for avbøtende tiltak vil bli beskrevet.

Revisjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent
J01	2026-08-19	For bruk som vedlegg til planprogrammet	ASTKR	MARFLA	ASTKR

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.